

Aan de hand van voorbeelden uit hun dagelijkse praktijk schrijven vier dierenartsen over diergezondheid in de vleesveehouderij. Om en om beschrijven John Campe, Piet De Meuter, Thomas Raeymaekers en René Bemers maandelijks vastgestelde ziektebeelden, uitgevoerde behandelingen en/of mogelijke preventiemaatregelen.

Lange dracht mogelijke oorzaak voor haarballen in de baarmoeder

Haarballen

Afgelopen week voerde ik een keizersnede uit op een dikbilvaars. Het ging om een vaars die het resultaat was van een kruising van een Belgisch-witblauwstier met een verbeterd roodbonte. De vaars was drachtig van een witblauwe dekstier.

Tijdens de keizersnede kwam er een massa aan haarballen uit de baarmoeder. In totaal zaten in de baarmoeder behalve het kalf ook een dertigtal haarballen met ongeveer de grootte van een tennisbal. Het kalf zat er dood in en had opvallend zware voor- en achterpoten.

De vaars zag er verder prima uit. Het dier verkeerde in goede conditie, oogde gezond en vertoonde verder geen afwijkingen. Ook met de kalving leek alles normaal.

De verlossing was duidelijk nog niet zo lang bezig, aangezien de vruchtvliesen bij mijn aankomst intact waren. Er was evenmin een afwijkende geur waar te nemen. Bij kalveren die al meer dan een dag dood in de baarmoeder zitten, is dit normaal wel het

geval. Het kalf stierf dus wellicht pas kort voor de keizersnede.

Haarverlies bij een kalf dat al één of twee dagen dood in de baarmoeder zit, is niet abnormaal. Maar omdat het aantal haarballen hoog opliep en de haren in een bolvorm zaten, vond ik dit toch bizar.

Zowel het kalf als de vaars leken verder normaal. Onderzoek naar de doodsoorzaak van het kalf wees op een mogelijk verband met overdracht, een te lange drachtduur. Navraag bij de veehouder bevestigde dat de vaars drie weken later dan de verwachte kalfdatum had gekalfd.

De encyclopedie **Haarballen**

Haarballen zijn tot dusver weinig omschreven in de wetenschap. Opzoekwerk in de literatuur brengt in die zin weinig extra duidelijkheid.

Er werden in elk geval geen duidelijke referenties gevonden omtrent het voorkomen van haarballen in de baarmoeder van rundvee.

Alleen hypertrichie of een abnormaal lange beharing kan enige vorm van verklaring brengen. Hypertrichie is een autosomaal homozygoot recessieve genetische afwijking. Het is een afwijking die niet op de geslachtschromosomen ligt en

waarbij de beide ouderdieren drager moeten zijn van het genetisch defect.

Abnormaal lange beharing had het kalf in bovenvermeld geval niet echt. Daardoor blijft het bij dit kalf nog een beetje in het duister tasten naar de oorzaak van de haarballen in de baarmoeder. Wel lijkt een verband met een te lange drachtduur een mogelijke verklaring voor de haarballen.

Haarballen bij rundvee zie je slechts zeer zelden terug. Meestal worden ze bij een autopsie teruggevonden. In dat geval komen haarballen meestal voor in het spijsverteringsstelsel ter hoogte van de maaguitgang. Daar kunnen ze ervoor zorgen dat zowel de passage als de vertering van het voedsel moeilijker verloopt.

Haarballen in het spijsverteringsstelsel komen het meest voor bij dieren die veel likken als gevolg van schurft of andere aantastingen van de huid door een of andere parasiet.

